

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 D

Wijziging van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2009 te wijzigen.

De in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenaamde begrotingstoelichting).

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B BEGROTINGSTOELICHTING

ALGEMEEN

Uitgaven (bedragen in € mln)

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2009	112 104
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	<u>112 104</u>
Verschil	0

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de uitgavenbegroting 2009 van het Fes er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2009	2 477 869
bij: Eerste suppletore begroting 2009	<u>112 104</u>
Totaal beschikbaar	<u>2 589 973</u>
waarvan: – bijdragen aan andere ministeries	2 589 973
– voordelig eindsaldo	0

Ontvangsten (bedragen in € mln)

1. Aangekondigde verhoging in de Voorjaarsnota 2009	112 104
2. Mutatie onderhavig wetsvoorstel	<u>112 104</u>
Verschil	0

Na het onderhavige wijzigingsvoorstel komt het totaal van de ontvangstenbegroting 2009 van het Fes er als volgt uit te zien:

Vastgestelde begroting 2009	2 477 869
Bij: Eerste suppletore begroting 2009	<u>112 104</u>
Totaal beschikbaar	<u>2 589 973</u>
waarvan: – ontvangsten	2 589 973
– voordelig beginsaldo	0

TOELICHTING PER BEGROTINGSARTIKEL

UITGAVEN

Bijdragen van het fonds aan andere begrotingen

Artikel 11 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van verkeer en vervoer

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stand vastgestelde begroting 2009	1 133 893	1 212 720	966 240	758 089	716 617
Mutatie 1e suppletore begroting 2009	- 340 060	61 943	402 000		
Stand na 1e suppletore begroting 2009	793 833	1 274 663	1 368 240	758 089	716 617

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie op dit artikel betreft de doorwerking van de in het Aanvullend Beleidsakkoord opgenomen «snelle uitvoering» FES-projecten Infrastructuur. Dit betreft de aanwending in 2009 en 2010 van de bij Najaarsnota 2008 en Slotwet 2008 vermelde lagere uitgaven van de projecten Bijdrage systeemkosten tolheffing, Programma filevermindering, Dynamisch verkeersmanagement, Quick wins wegen/aanpak knooppunten, Praktijkproef doorstroming A10 Amsterdam en Infrastructuur Noordvleugel van het Infrastructuurfonds.

Daarnaast betreft de mutatie de aanpassing van de raming aan de verwachte realisatie van het project Bereikbaarheid/voorfinanciering 12 mrd pakket van het Infrastructuurfonds. Deze FES-middelen zijn reeds overgeboekt naar het Infrastructuurfonds en worden met een kasschuif van 2009 naar 2011 geschoven.

Specificatie mutatie artikel 11 (in € 1 000)

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Bereikbaarheid/voorfinanciering 12 mrd pakket	IF	- 402 000		402 000		
Bijdrage systeemkosten tolheffing	IF	38 578	38 579			
Programma filevermindering	IF	16 116	16 117			
Dynamisch verkeersmanagement	IF	305	305			
Quick wins wegen/aanpak knooppunten	IF	1 208	1 208			
Praktijkproef verbetering doorstroming A10 A'dam	IF	1 633	1 634			
Infrastructuur Noordvleugel	IF	4 100	4 100			
Totaal		- 340 060	61 943	402 000		

Artikel 12 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van milieu en duurzaamheid

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stand vastgestelde begroting 2009	274 850	263 040	271 580	230 408	220 880
Mutatie 1e suppletore begroting 2009	124 733	143 374	66 500	22 000	6 000
Stand na 1e suppletore begroting 2009	399 583	406 414	338 080	252 408	226 880

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie op dit artikel betreft de doorwerking van de in het Aanvullend Beleidsakkoord opgenomen «snelle uitvoering» FES-projecten Milieu en duurzaamheid. Dit betreft de aanwending in 2009 en 2010 van de bij Najaarsnota 2008 en Slotwet 2008 vermelde lagere uitgaven van diverse projecten.

Daarnaast betreft de mutatie de overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 12 Milieu en duurzaamheid voor de projecten Biobrandstoffen, Enveloppe luchtkwaliteit en Innovatie Agenda Energie Gebouwde omgeving van het Ministerie van VROM, het project Synergie KRW van het Infrastructuurfonds, het project Innovatieprogramma duurzaam openbaar busvervoer van het Ministerie van VenW en de projecten Energietender technopartners SEED faciliteit, Energie Efficiency bedrijfsleven en Innovatieve energiebesparing en duurzame WGO van het Ministerie van EZ.

Specificatie mutatie artikel 12 (in € 1 000)

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Milieutechnologie PromT	VROM	- 122	- 122			
Bodemsanering	VROM	6 096	6 097			
Luchtkwaliteit	VROM	4 015	4 015			
Luchtkwaliteit	LNV	55	55			
Duurzaamheid – Biobrandstoffen	VenW	8 459	1 060			
Duurzaamheid – UKR	EZ	2 586	2 587			
Duurzaamheid – Energiebesparingstender UKR	EZ	2 251	2 252			
Duurzaamheid – Ophogen budget EOS Demo-tender	EZ	293	294			
Duurzaamheid – Verhoging budget 4e tender UKR	EZ	5 000	5 000			
Duurzaamheid – UKR CO ₂ afvangtechnologie	EZ	4 000	4 000			
Duurzaamheid – Verhoging budget besparingstender UKR	EZ	950	950			
Duurzaamheid – Energietender Technopartners SEED faciliteit	EZ	3 625	3 625			
Duurzaamheid – Energy Efficiency bedrijfsleven	EZ	7 250	8 250	3 500		
Duurzaamheid – Innovatieprogramma duurzaam openbaar busvervoer	VenW	7 482	2 518			
Duurzaamheid – Innovatieve energiebesparing en duurzame WGO	EZ		4 000	4 000	6 000	
Groninger pijpleiding	VROM	114	114			
Enveloppe luchtkwaliteit (lokale maatregelen)	VROM	19 789	19 789			
Enveloppe luchtkwaliteit (Coalitieakkoord)	VROM	37 500	57 500	40 000		
Enveloppe luchtkwaliteit (Coalitieakkoord)	LNV	1 500	1 500			
Innovatie KRW	IF	4 750	4 750			
Synergie KRW	IF	1 140	4 140	10 000	15 000	5 000
Innovatie Agenda Energie Gebouwde omgeving	VROM	8 000	11 000	9 000	1 000	1 000
Totaal		124 733	143 374	66 500	22 000	6 000

Artikel 13 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van kennis en innovatie

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stand vastgestelde begroting 2009	526 638	393 971	203 283	120 682	82 822
Mutatie 1e suppletore begroting 2009	90 276	87 715	349		
Stand na 1e suppletore begroting 2009	616 914	481 686	203 632	120 682	82 822

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie op dit artikel betreft de doorwerking van de in het Aanvullend Beleidsakkoord opgenomen «snelle uitvoering» FES-projecten Innovatie van diverse projecten. Dit betreft de aanwending in 2009 en 2010 van de

bij Najaarsnota 2008 en Slotwet 2008 vermelde lagere uitgaven van diverse projecten.

Daarnaast betreft de mutatie de overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 13 Kennis en innovatie voor het project Kennis Technocentra van het Ministerie van OCW en diverse projecten uit de Enveloppe maatschappelijke Sectoren en ICT (diverse departementen).

Verder is de mutatie het gevolg van de bundeling van de deelprojecten EVC trajecten en procedures en beroepsonderwijs in bedrijf – Leren en werken in het project beroepsonderwijs in bedrijf.

Specificatie mutatie artikel 13 (in € 1 000)

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Kennis Technocentra	OCW	383	733			
Kennis, onderzoek en innovatie	EZ	344	344			
Kennis, onderzoek en innovatie	OCW	- 4	- 5			
Kenniswijk	EZ	1 902	1 902			
Kennis BSIK (leven met water + processysteem)	VenW/IF	- 84	- 84			
Kennis BSIK (Transumo)	VenW	2 829	2 829			
Kennis BSIK	VWS	2 710	2 711			
Kennis BSIK	EZ	8 531	8 531			
Kennis BSIK	OCW	5 351	5 352			
Kennis BSIK	VROM	4 114	4 114			
Kennis BSIK	LNV	1 975	1 975			
VMBO/Funderend onderwijs	OCW	13 625	13 626			
VMBO/Funderend onderwijs	LNV	2	2			
Innovatievouchers	EZ	4 426	4 426			
Holst Center	EZ	- 3 000	- 5 000			
Plantkundig onderzoek	LNV	1 313	1 313			
Sleutelgebieden	EZ	2 021	2 022			
Topinstituut Farma	VWS	336	337			
Transgene gewassen	VROM	182	183			
Inn.progr. en toponderzoek-Haaglanden	IF	693	694			
Inn.progr. en toponderzoek-Scheidingstechnologie PPS	EZ	764	765			
Inn.progr. en toponderzoek-technostarters in de creatieve industrie	EZ	714	715			
Inn.progr. en toponderzoek-Potato genoom sequensing	LNV	- 50	- 50			
Inn.progr. en toponderzoek-TTI Groene Genetica	LNV	- 85	- 85			
Inn.progr. en toponderzoek-VIA (ICT schil CT infobox)	BZK	15	15			
Inn.progr. en toponderzoek-VIA	Just	69	69			
Vit. Infra-Compartimentering dijken	IF	808	808			
Vit. Infra-Cybercrime	EZ	65	65			
Vit. Infra-Bescherming tegen elektronische aanvallen	BZK	600	600			
Vit. Infra-NAVI		889	890			
Vit. Infra-XIRAF	Just	99	100			
Vit. Infra-Reconstructie 3D camerabeelden	Just	267	268			
Vit. Infra-CBRN-security	Just	234	235			
Vit. Infra-Cameratoezicht sensing en triggering	Just	503	504			
MS&ICT-Koala	VWS	60	60			
MS&ICT-Groeien door games	OCW	- 60	- 60			
MS&ICT-Leren in een virtuele wereld	OCW	120	120			
MS&ICT-Games to learn	OCW	133	134			
MS&ICT-Logo	OCW	41	42			
MS&ICT-Virtuele games als uitdagend leermiddel	OCW	238	238			
MS&ICT-KISS	JenG	322	214			
MS&ICT-Choice	JenG	394				
MS&ICT-Innovatief jongerenportaal	JenG	326	218			
MS&ICT-Multi-VIT	BZK	494	296			
MS&ICT-Remedie	VWS	120	120	143		
MS&ICT-Birth	VWS	474	350	206		
Impuls veterinaire aviaire influenza	LNV	1 469	1 470			
TTI Waternettechnologie	EZ	- 65	- 65			
NICIS	VROM/WWI	- 76	- 77			
CTMM	EZ	103	104			
RSV	VWS	1 430	1 430			
Rendement & Excellentie	OCW	4 712	4 713			

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Investeringsagenda beta en techniek	OCW	73	73			
Leren door te experimenteren	OCW	9 152	9 153			
Fonds versterking beroepsonderwijs-bedrijfsleven	EZ	4 065	4 066			
EVC trajecten en procedures	OCW	- 5 000	- 3 600			
Beelden voor de toekomst	OCW	5 799	5 800			
Onderwijs en ondernemerschap	EZ	4 294	4 295			
Beroepsonderwijs in bedrijf-Leren en werken	OCW	- 5 000				
Beroepsonderwijs in bedrijf (totaal)	OCW	10 798	4 399			
Kennis voor klimaat	VROM	3 400	3 400			
Biomedical materials	EZ	- 81	- 82			
Totaal		90 276	87 715	349		

Artikel 14 Bijdragen aan andere begrotingen in het kader van ruimtelijke ordening

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stand vastgestelde begroting 2009	121 356	43 637	52 830	19 500	5 500
Mutatie 1e suppletore begroting 2009	169 802	167 844	31 158	3 600	
Stand na 1e suppletore begroting 2009	291 158	211 481	83 988	23 100	5 500

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Ten eerste betreft de mutatie op dit artikel de doorwerking van de in het Aanvullend Beleidsakkoord opgenomen «snelle uitvoering» FES-projecten Ruimtelijke ordening. Dit betreft de aanwending in 2009 en 2010 van de bij Najaarsnota 2008 en Slotwet 2008 vermelde lagere uitgaven van de projecten Sleutelprojecten, BIRK en saneringsregeling, Mooi Nederland en Noordelijke IJ-oever van het Ministerie van VROM, het project Malta van het Ministerie van OCW en het project Greenports van het Ministerie van LNV.

Ten tweede heeft de mutatie betrekking op de overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar artikel 14 Ruimtelijke ordening voor de Nota Ruimte projecten Planvormingskosten, Den Bosch, Nijmegen Waalfront, Maastricht Belvedere en Waterdunen van het Ministerie van VROM.

Ten derde is de mutatie het gevolg van het overhevelen van middelen van de projecten Sleutelprojecten en BIRK + saneringsregeling van het Ministerie van VROM naar respectievelijk het project Sleutelprojecten Rotterdam en het project BIRK IJsseldelta van het Infrastructuurfonds (geraamd in 2014).

Specificatie mutatie artikel 14 (in € 1 000)

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Sleutelprojecten	VROM	96 221	99 222			
Sleutelprojecten Rotterdam	IF	3 000				
BIRK + saneringsregeling	VROM	15 943	25 943			
BIRK W4 Leiderdorp	IF			24 158		
Malta	OCW	3 038	3 038			
Greenports	LNV	6	6			
Mooi Nederland	VROM	585	585			
Noordelijke IJ-oever	VROM	7 950	22 050			
Planvormingskosten	VROM	4 659				

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Den Bosch NoRu	VROM	10 400	2 600			
Nijmegen Waalfront NoRu	VROM	20 000		5 000		
Maastricht Belvedere NoRu	VROM	8 000		2 000		
Waterdunen NoRu	VROM		14 400		3 600	
Totaal		169 802	167 844	31 158	3 600	

Artikel 15 Projecten in voorbereiding

Opbouw uitgavenramingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stand vastgestelde begroting 2009	421 132	598 242	690 642	1 216 852	964 246
Mutatie 1e suppletore begroting 2009	67 353	233 995	51 255	- 203 472	- 80 000
Stand na 1e suppletore begroting 2009	488 485	832 237	741 897	1 013 380	884 246

Besluit invulling Fes enveloppes kennis, innovatie en onderwijs

De Ministerraad heeft op 13 maart jl. een besluit genomen over de invulling van twee Fes-enveloppes voor kennis, innovatie en onderwijs. Voor de enveloppe van € 111 mln voor de maatschappelijke innovatieprogramma's zijn de voorstellen STARS en Scheidingstechnologie gehonoreerd met Fes-bijdragen van respectievelijk € 18 mln en € 17 mln. Voor de Fes enveloppe van € 168 mln voor grootschalige research-infrastructuur en het oplossen van toekomstige lerarentekorten zijn de voorstellen Lifelines, Surfnet 7 en (een gedeelte van) NanoLab gehonoreerd met Fes-bijdragen van respectievelijk € 40 mln, € 32 mln en € 15 mln. Voor het oplossen van toekomstige lerarentekorten wordt uit deze enveloppe € 20 mln gereserveerd voor experimenten/pilots voor bevordering van innovatie van het onderwijsproces. De resterende FES-middelen blijven beschikbaar voor mogelijk verbeterde voorstellen die opnieuw ingediend kunnen worden.

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

De mutatie op dit artikel betreft in de eerste plaats de doorwerking van de in het Aanvullend Beleidsakkoord opgenomen «snelle uitvoering» FES-projecten Infrastructuur, Milieu en duurzaamheid, Innovatie en Ruimtelijke ordening. Dit betreft het doorschuiven naar 2009 en 2010 van de middelen voor projecten in voorbereiding die in 2008 niet daadwerkelijk zijn toegezegd aan de uitvoerende departementen of die wel zijn toegezegd, maar nog niet zijn overgeheveld naar de desbetreffende departementale begrotingen.

In de tweede plaats betreft de mutatie de meerjarige overboeking van middelen van artikel 15 Projecten in voorbereiding naar de desbetreffende uitgavenartikelen voor diverse projecten. Het gaat onder andere om projecten in het kader van de Duurzaamheidsenveloppe, de enveloppe Maatschappelijke sectoren en ICT en de enveloppe Nota Ruimte.

In de derde plaats hangt de mutatie samen met het naar voren halen van middelen voor de verlenging van aflopende innovatieprogramma's.

Specificatie mutatie artikel 15 (in € 1 000)

(x € 1 000)	Departement	2009	2010	2011	2012	2013
Kennis, onderzoek en innovatie	OCW	- 3	- 3			
Kennis, restant BSIK inclusief Technocentra	Divers	1 111	1 867			
BIRK	LNV	7 500	7 500			
BSIK	VWS	15	15			
Inn.progr. en toponderzoek (enveloppe)	Divers	2 803	2 804			
Luchtkwaliteit	Divers	1 718	1 718			
Duurzaamheid (enveloppe)	Divers	- 27 558	5 245			
Maatschappelijke Sectoren en ICT	Divers	6 640	10 318			
Infrastructuur Noordvleugel	IF	66 500	66 500			
Enveloppe Nota Ruimte	Divers	- 23 108	- 48 708	- 42 012	- 80 472	
Vrije ruimte kennis, innovatie en onderwijs	Divers				- 168 000	- 168 000
Verlenging aflopende innovatieprogramma's (500 mln)	Divers	10 000	100 000	100 000	110 000	110 000
Beroepsonderwijs in bedrijf	Divers	- 468	- 469			
Reservering kennis/innovatie/onderwijs	Divers				- 65 000	
Integrale gebiedsopgaven	Divers	50 776	50 776			
Enveloppe Luchtkwaliteit	VROM	88	88			
Maatschappelijke Sectoren en ICT (overboeking Kenniswijk)	Divers	6 000	6 000			
Infra en (vaar)wegen, investeren in wegen	Divers	103	104			
Infra en (vaar)wegen, investeren in vaarwegen	Divers	37	37			
Infra en (vaar)wegen, luchtkwaliteit	Divers	44	45			
Reg. Ec. Beleid, luchtkwaliteit	Divers	- 2 089	- 6 089	- 6 733		
Reg. Ec. Beleid, herstructurering bedrijventerreinen	Divers	507	508			
Reg. Ec. Beleid, sterke regio's	Divers	5 074	5 074			
Openbaar vervoer, impuls spoorambitie	Divers	5 074	5 074			
Energie, pakket project Schoner en Zuiniger	Divers	- 20 360	9 641			
Water en kust, waterkwaliteit/KRW/WB2/nutriëntenpilots	Divers	- 23 073	15 928			
Natuur, EHS en Vitaal platteland, luchtkwaliteit	Divers	22	22			
Innovatie, kennis en onderzoek (enveloppe)	Divers					- 22 000
Totaal		67 353	233 995	51 255	- 203 472	- 80 000

ONTVANGSTEN

Ontvangsten van het fonds

Artikel 21 Ontvangsten uit aardgasbaten

Opbouw ontvangstenamingen vanaf de stand vastgestelde begroting (in € 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Stand vastgestelde begroting 2009	2 477 869	2 511 610	2 184 575	2 345 531	1 990 065
Mutatie 1e suppletore begroting 2009	112 104	694 871	551 262	- 177 872	- 74 000
Stand na 1e suppletore begroting 2009	2 589 973	3 206 481	2 735 837	2 167 659	1 916 065

Toelichting mutatie eerste suppletore begroting

Conform de Fes-Begrotingswet 2009 is voor het jaar 2009 en in de ramingen voor latere jaren sprake van een vaste Fes-voeding uit gasbaten, die niet meer fluctueert als gevolg van mutaties in de gasbaten. De mutatie betreft de aanpassing van de raming die nodig is om de voorziene Fes-uitgaven te dekken.